Our Write Us Today
ADVERTISING RATES are REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA 2c NA DAN DOBIVATE "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA SVOJ DOM (izvzemi nedelj in praznikov).
ZA $6.— NA LETO NAD 300 IZDAJ

TELEPHONE: CHelsea 3—1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 11. — Štev. 11. NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 13, 1940—SOBOTA, 13. JANUARJA, 1940 Volume XLVIII. — Letnik XLVIII.

SPORAZUM JUGOSLAVIJE Z ITALIJO

Dovolila baje prehod italjanske vojske

Samo v slučaju, da sovjetska Rusija napade Madžarsko

(Newyorški listi so na prvi strani prinesli vesti, da je bil med Italijo in Jugoslavijo dosežen sporazum za prehod italijanskih čet skozi Jugoslavijo. Te vesti sicer niso bile potrjene, toda danes je mogoča tudi nepričakovana zveza med največjimi nasprotniki.) Vesti so naslednje:

BEOGRAD, Jugoslavija, 13. januarja. — **Poročila prihajajo, da je Jugoslavija dovolila italijanskim četam prehod skozi deželo za slučaj, da gredo na pomoč Madžarski proti ruskemu vpadu. Poročilo pa dodaja, da to dovoljenje ne velja za vporabo italjanskega vojaštva v kake druge svrhe.**

Poročilo ni bilo potrjeno.

SESTANEK MED KNEŽOM PAVLOM IN KRALJEM KAROLOM

BEOGRAD, Jugoslavija, 13. januarja. — Včeraj sta se v največji tajnosti sestala v mali vasici Veršacu blizu romunske meje kraljevi namestnik knez Pavle in romunski kralj Karol. Sestanek je bil označen kot lovsko srečanje.

Poročilo o sestanku uradno ni bilo niti potrjeno, niti zanikano.

Dopoldne je nek uradnik beograjskega časnikarskega urada priznal, da sta se vladarja sestala, čez nekaj ur pa je časnikarskim poročevalcem telefonično naročil, da naj to vest zanikajo. Ker vlada ni uradno zanikala, tedaj sta se prav gotovo sestala, toda iz kakoršnegakoli vzroka ne želita, da bi bilo o tem kaj znanega.

TURŠKA MISIJA V SOFIJI

SOFIJA, Bolgarska, 13. januarja. — Sinoči je dospela v Sofijo turška trgovska misija pod vodstvom podtajnika za vnanje zadeve Numana Menemeniogla, kateremu na čast je ministrski predsednik Kjoseivanov priredil svečan banket. Značilno je, da so bili na banket povabljeni tudi zastopniki Grške, Romunske in Jugoslavije.

Obisk turške delegacije bo mnogo pripomogel k boljšim odnošajem med obema državama. Menemenioglu je prinesel s seboj iz Londona in Pariza načrt za večji turški nakup bolgarskega blaga.

Turčija podpira Italijo

ANKARA, Turčija, 13. januarja. — **Turčija koraka skupno z Italijo v diplomatski kampanji, ki ima namen združiti jugovzhodno Evropo proti "agresivni nevarnosti", ki bo mogoče prišla od Rusije. Turški zastopnik Numan Menemenioglu je svetoval bolgarskim državnikom, da olajšajo svoje zahteve do Romunske in naj ne zahtevajo za sedaj Dobrudže, kakor je Italija pregovorila Malžarsko, da ne bo od Romunske zahtevala, da ji vrne Transilvanijo.**

92 MAJNERJEV MRTVIH

30 TRUPEL SO REŠEVALCI NAŠLI 600 ČEVLJEV POD ZEMLJO V POND CREEK ROVU

BARTLEY, W. Va., 13. jan. — Izginilo je vsako upanje, da bi še bili pri življenju majnerji, ki so bili v sredo popoldne zasuti v rudniku št. 1 in uradniki družbe navajajo število mrtvih 92. Od leta 1928 je to največja rudniška nesreča v Združenih državah.

Raymond E. Salvati, podpredsednik Pond Creek Pocahontas Coal Corporation, ki je dan in noč vodil reševalna dela, je objavil naslednjo izjavo:

"Dospeli smo dovolj daleč, da moremo misliti, da se možem ni bilo mogoče zavarovati proti plinom. V rovu ni dovolj zraka."

V porušenih rovih 600 čevljev pod zemljo so reševatelji našli 30 trupel; 62 jih je še vedno v rovu. Spoznati je bilo mogoče samo tri žrtve.

Spočetka je družba menila, da je bilo zasutih 91 majnerjev, toda pri novem štetji je dognala, da jih je bilo 92. Rešilo se jih je samo 47.

Do zgodnje jutranje ure je družba upla, da bo našla še 50 do 60 mož živih, toda reševalci so tedaj dospeli do središča eksplozije in so našli 5 trupel. Vsled tega pravijo iskušeni majnerji, da so bili vsi ob času eksplozije takoj ubiti.

Vzrok eksplozije še ni bil dognan.

Celo noč gore luči po hišah malega naselja z 2500 prebivalci. V teh hišah je 154 otrok, ki se še vedno čudijo, zakaj ni prišel "papa" domov kot po navadi.

Drugi največji eksploziji ste bili: leta 1928 v Mather, Pa., ko je bilo ubitih 195 majnerjev in leta 1907 v Monongah, W. Va., ko je izgubilo življenje 361 majnerjev.

Organizator v zagati

Voditelj unije filmskih delavcev mora odsedeti kazen. — Dolže ga, da ni plačal dohodninskega davka.

William Bioff, ki je precej uspešno organiziral filmske delavce v Hollywoodu ter načeluje njihovi uniji, se nahaja v veliki zagati.

Zveznim oblastim, ki so ga iskale, ker baje ni plačal dohodninskega davka, se je prostovoljno javil.

Takoj nato je zahteval Horner, governer države Illinois, naj ga prepeljejo v Chicago, kjer mora odsedeti del kazni, ki mu je bila prisojena pred sedemnajstimi leti.

Kot predsednik AFL mednarodne zveze gledaliških uslužbencev in z raznimi drugimi posli je toliko zaslužil, da bi moral plačati $85,000 dohodninskega davka, česar pa ni storil.

V Chicagu je bil pred sedemnajstimi leti obsojen na šest mesecev ječe zaradi zvez z javnimi hišami. Sedel je pa samo šest dni in se nato pritožil proti previsoki kazni. Sodišče mu je dovolilo čakati v svobodi odloka prizivnega sodišča. Kazen mu ni bila znižana, Bioff se pa ni več vrnil v ječo.

Governer Horner je rekel:

— Ko ga bomo dobili sem, mu bodo dali priliko pojasniti, kje in kako se je tako uspešno skrival dolgih sedemnajst let.

Bioff pravi, da se ni nikomur izogibal in da se ni skrival, pač pa živel v Chicagu pod svojim pravim imenom prav do leta 1930. Ves tisti čas ga oblasti niso niti najmanj nadlegovale.

Pri OPERACIJI umrl

V St. Marys Hospital, Orange, N. J., je operiral dr. Alton Sherman, neko žensko. Poleg njega je stal dr. Benjamin Bove, ki je bil bolnico z etrom omamil. Naenkrat je dr. Bove opazil, da se dr. Shermanove roke sumljivo tresejo. — Kaj vam je? — je vprašal. — V prsih me je prijelo. Slabo mi je. — Dr. Bove ej poklical nekega drugega zdravnika in z njegovo pomočjo uspešno zaključil nevarno operacijo. Dr. Sherman je medtem umrl. Zadela ga je kap.

Vstaja v ECUADORU se je izjalovila

CUAYQUILL, Ecuador, 12. jan. — Jose Velasco Ibarra, ki je bil poražen pri včerajšnjih predsedniških volitvah, je zbral okrog sebe veliko število kmetov in vojakov ter napadel ž njimi vojaško letališče.

Vladni vojaki so zarotnike premagali in Ibara aretirali. Ibarra je bil eden treh kandidatov, ki so kandidirali za predsednika.

ČEVLJARJI praznujejo

JOHNSON CITY, N. Y., 11. jan. — Pri Endicott Johnson Shoe Corporation, ki ima zaposlenih 12,7000 delavcev, se je nedavno vršilo glasovanje, če naj se pridružijo delavci Ameriški delavski federaciji ali pa CIO. Za Federacijo je glasovalo 1600 delavcev, za CIO pa le nekaj nad tisoč. Vsi drugi so izjavili, da nočejo nobene unije. Prejšnji teden je bil tukaj William Green, predsednik Federacije, ki je v svojem govoru ostro napadel CIO in vabil čevljarje k pristopu AFL, toda kakor kaže, njegovo vabilo ni dosti zaleglo.

Včeraj so delavci vprizorili veliko proslavo, ki so se je udeležili tudi družbini uradniki.

MLEKO se bo podražilo

Zdravstveni urad mesta New Yorka bo to poletje najbrž odločil, da bodo smele kompanije prodajati samo ene vrste mleka. Ta odredba bo najbrže dovedla do višjih cen.

LANDON proti Rooseveltu

TOPEKA, Kans., 11. jan.— Alf M. Landon, ki ga je vedno smatrajo za nečelnika republikanske stranke, je kritiziral govor, ki ga je imel predsednik Roosevelt o priliki Jacksonovega dne. Dejal je, da je predsednik s svojim govorom vzbudil pri raznih evropskih narodih resne dvome o naši edinosti. Landon je obsojal tudi Rooseveltovo stališče napram tretjemu predsedniškemu terminu.

Proti sabotaži

Načelnik zvezne poizvedovalne službe je poročal posebnem kongresnemu odboru o svojih načrtih.

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — J. Edgar Hoover, načelnik zvezne poizvedovalne službe, je poročal posebnemu senatnemu odboru, kako bi se dalo najlažje in najuspešneje zaščititi 430 najvažnejših ameriških industrijskih podjetij pred sabotažo. Hoover je natančno poročal o svojih dosedanjih uspehih ter omenil, da preti od strani sabotažnikov nevarnost velikim prekooceanskim parnikom.

Hooverjev urad bo dobil na razpolago poldrugi milijon dolarjev, da mu bo mogoče s tem pokriti stroške poizvedovanj.

Vse je presenetila Hooverjeva izjava, da so bili iz Douglasovih tovarn na zapadni obali ukradeni načrti za neki poskusni ameriški bombnik, toda agentom se je posrečilo dobiti načrte nazaj. Tat je bil obsojen na šest mesecev ječe.

Poizvedovalni urad dobiva vsak dan povprečno po 214 ovadb, tikajočih se deželne obrambe. Večina teh ovadb je pa brez vsakega bistvenega pomena.

Protest proti imenovanju Murphy-ja

Precejšnje število senatorjev ni zadovoljnih z imenovanjem bivšega pravdnika za člana najvišjega sodišča.

WASHINGTON, D. C., 11. januarja. — Demokratski senator Burke iz Nebraske je izjavil, da bo precej senatorjev protestiralo proti imenovanju Franka Murphyja za člana najvišjega sodišča. Murphy slovi kot izvedenec v pravnih zadevah.

Burke je predsednik senatnega pododbora, ki je bil imenovan, da preišče Murphyjevo imenovanje. Odbor se bo danes sestal ter proučil proteste ter jih po možnosti vpošteval.

V splošnem prevladuje mnenje, da bo Murphyjevo imenovanje brez posebne opozicije potrjeno.

Ko je predsednik imenoval Murphyja za generalnega državnega pravdnika, je bilo proti njemu samo sedem senatorjev.

Anglija potrebuje 10,000 AMER. letal

WASHINGTON, D. C., 11. jan. — Člani angleške nakupovalne komisije izjavljajo, da bo potrebovala Anglija v prihodnjih osemnajstih mesecih najmanj deset tisoč ameriških letal, češ, da zamore edinole na ta način uveljaviti svojo premoč v zraku. Tovarne bodo izdelale za Angleže in Francoze vsak mesec 1500 letal. Ameriške zrakoplovne tovarne obratujejo s polno paro, da jim bo mogoče zadostiti vsem naročilom.

PREMOG je dražji

Newyorški prodajalci premoga so povišali ceno trdega premoga za šest odstotkov.

Cena mehkega premoga je ostala ista.

NEMŠKI PARNIK PREBIL ANGLEŠKO BLOKADO

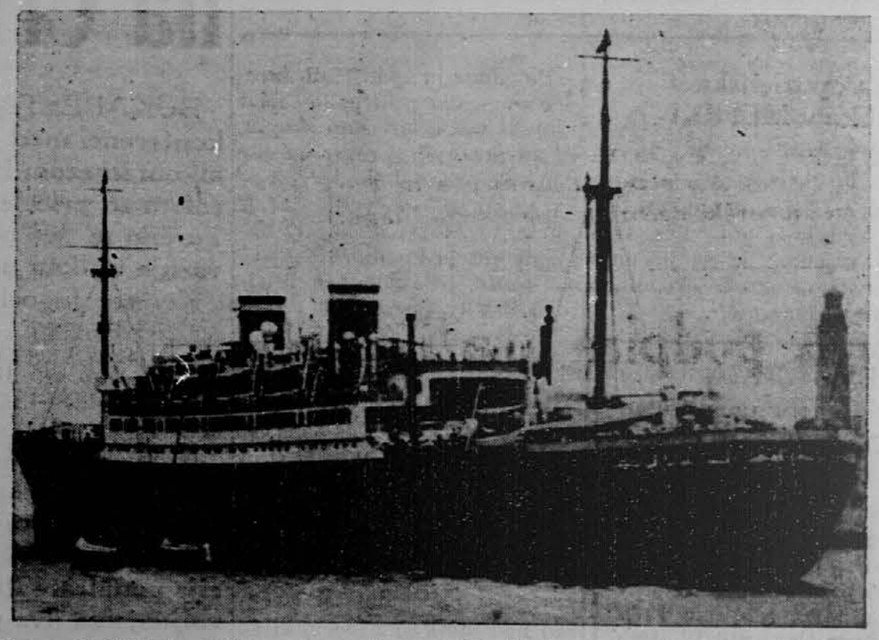

Potniški parnik "St. Louis" se je srečno prebil skozi zavezniško pomorsko blokado in dospel v Hamburg. Mornarji ladje Columbus ki jo je kapitan potopil, da prepreči da jo vjame angleška križarka, bodo v nedeljo potovali iz Ellis Islanda nazaj v domovino preko Japonske.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President J. Lupsha, Sec.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00	Za New York za celo leto ... $7.00
Za pol leta $3.00	Za pol leta $3.50
Za četrt leta $1.50	Za inozemstvo za celo leto .. $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3—1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

STALIŠČE ITALIJE

Ako skušamo ugotoviti resnično stališču Italije, nas ne sme zavesti njena navidezna nevtralnost.

Razpravljajoč o beneški konferenci med italijanskim in madžarskim vnanjim ministrom, izjavlja Virginio Gayda, da je edina želja Italije preprečiti razširjenje vojne na južni del Balkana in v Sredozemlje.

— Italija, — pravi Gayda, — je pošteno nevtralna, kajti dosedaj se še ni odločila za vstop v vojno, sleherni se pa moti, ako misli, da bo Italija pustila na cedilu svoje stare prijatelje.

La Tribuna Idea Nationale, ki je istotako važno vladno glasilo, zanikuje, da predstavlja ruski boljševiški režim povod za političen konflikt. Boljševizem je boljševiška posebnost ter se ne namerava razširiti po drugih državah.

Zdi se, da bo ostala Italija nevtralna, dokler ij bo pač mogoče. Po vojni ne stremi, toda dolžnost napram Hitlerju utegne omajati sedanje Mussolinijevo stališče.

Zdi se, da bo ostala Italija nevtralna, dokler ji bo pač lage. Naravnost nepojmljivo je, da bi se začela fašistična Italija kar iznenada boriti za mir, demokracijo in svobodo.

VOLITVE

Ko se je bil meseca oktobra sestal kongres, da razpravlja o izpremembi nevtralnostne postave, je vladalo med narodnimi zastopniki presenetljivo soglasje. Glede nevtralnosti so vladala različna mnneja, posebno republikanci so obsojali Rooseveltove načrte, naposled so se pa vsi lepo pobotali, in predsednik je prodrl s svojimi predlogi.

Vse drugače bo pa v zasedanju, ki se je pričelo dne 3. januarja. V tekočem letu, ki je leto predsedniških volitev, se bo borba med strankami razvila do skrajnosti.

Republikanci, tako v senatu kot v poslanski zbornici, se smatrajo za pvoborilce z ozirom na predsedniške volitve, ki se bodo vršile meseca novembra.

Nedvomno bodo kmalu začeli vprizarjati najostrejše napade proti Rooseveltu, proti zakonodaji New Deala, proti vsem reliefnim odredbam, posebno pa proti povišanju davkov.

Republikanci so sicer v manjšini, pa tudi demokratska večina v poslanski zbornici ni prav posebno močna in poleg tega so demokratje precej razcepljeni med seboj.

V kratkem bo izpostavljena Rooseveltova notranja in znanja politika tolikim napadom, nasprotovanjem in očitkom, da bo poleglo zanimanja za Hitlerjeve in Stalinove vojne.

Nekrvava borba, ki bo letos izvojevana v Združenih državah, bo za Amerikance dosti večjega pomena kot pa homatije v Evropi in drugod po svetu.

Nova opozicijska stranka v MEHIKI

MEXICO CITY, Mehika, 11. jan. — Pristaši neodvisnega predsedniškega kandidata Juana Almazana so ustanovili novo stranko, ki se imenuje "stranka za narodno revolucijonarno združenje".

Po mnenju političnih izvedencev se bo pridružilo novi stranki več neodvisnih skupin, ki nasprotujejo programu sedanjega predsednika. Pri volitvah, ki se bodo vršile dne 1. julija, bo Almazan najbrž nastopil kot predsedniški kandidat proti sedanjemu predsedniku Lazaru Cardenasu.

PESMARICA
"Glasbene Matice"
Uredil dr. Josip Čerin
Stane samo $2.—
To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za šolski zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

100,000 FINCEV pobegnilo na Švedsko

STOCKHOLM, Švedska, 12. jan. — Iz precej zaneslivega poročila se je izvedelo, da je ob izbruhu rusko-finskih sovražnosti pobegnilo na Švedsko nad stotisoč Fincev, ki so se s tem izognili vojaški službi.

Iz Slovenije

TATVINE LESA V DRAVSKI BANOVINI

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bila razprava zaradi tatvine lesa, ki so svoj čas vzbujale v Dravski dolini, na Pohorju in na Kozjaku precejšnje razburjenje. Zaradi teh tatvin se je zagovarjal pred sodiščem 27-letni delavec Rudolf Koprevoznik, ki so zanj prevažala ukradeni les. Ti prevozniki so: 39-letni Roman Ploj, 36-letni Vinko Geršak ter njegov brat 28-letni šofer M. Geršak iz Maribora in 33-letni avtoprevoznik Pavel Ferline iz Košakov.

O tatvinah Koražije je bilo že poročano. Dogajalo se je največkrat v Dravski dolini, nekajkrat pa tudi na južnih pobočjih Pohorja. Obtožnica očita Koražiji sedem takih tatvin. Koražija se je predstavljal povsod kot imovit lesni trgovec ter je kot tak najemal avtoprevoznike, da so mu prevažali les. Prevozniki seveda niso vedeli, da imajo opravka s prebrisanim tatom ter so mu nasedli. Koražija je potem najel nekaj delavcev ter se je odpeljal s tovornim avtomobilom po deske, ali tesan les ki je bil zložen kje ob cesti. Ta les so naložili na tovorni avto ter ga zapeljali največkrat v Varaždin k lesnemu trgovcu Aleksandru Kleinu, majhno količino pa je prodal tudi nekemu mariborskemu trgovcu. Les so nalagali vedno ponoči, pri raznih lesnih trgovcih in posestnikih v Reki, pri Hočah, Sv. Obžoltu, ob Dravi, v Bistrici, v Rušah itd.

Pri razpravi je Koražija deloma priznal vse, kar mu je obtožnica očitala. Ostali obtoženci so se zagovarjali, da niso vedeli, s kom imajo opravka. Koražija je bil obsojen na 8 mesecev ječe ter 900 din denarne kazni, vsi ostali obtoženci pa so bili oproščeni.

SKRIVNOST STRELOV NA MEJI

Obširno je bilo poročano o skrivnostnih zločinih, ki so se dogodili v noči v nemških obmejnih krajih Ernovžu in Gomilici. Neznanec je ustrelil tri nemške uradne organe, ki so ga na meji ustavili. Nemci so organizirali takoj velikopotezno zasledovanje. Mejo so tako zastražili, da ne bi niti miš mogla pobegniti. Na vsakih 30 korakov je stal stražnik. Zasledovalne patrule so nevarnega strelca izsledile. Zatekel se je namreč s svojo spremljevalko k nekemu nemškemu kmetu v bližini meje. Dal mu je 20 mark ter ga je prosil, naj ga skrije v kakšno skrivališče, kjer bo lahko dan prespal, ponoči pa se bo skušal preplaziti čez mejo na jugoslov. ozemlje. Kmet je denar sprejel ter je oba skril v neko šupo, potem pa je odhitel ter je obvestil o tem oblasti. Nemški varnostni organi so v velikem številu obkolili omenjeno šupo. Niso pa si upali v bližino, temveč so jo iz daljave kakih 100 korakov obkrožili in začeli od vseh strani streljati. Streli so spečega tujca prebudili, odprl je nekoliko vrata ter začel še sam streljati na preganjalce. Tedaj ga je krogla smrtno pogodila ter je padel. Ko so streli iz šupe utihnili, so varnostni organi planili v šupo. Našli so v senu skrito trepetajoče nemško dekle, pri vratih pa mrtvega nemškega uradenika, ležečega v krvi. Po listinah, ki so jih našli pri mrtvem, so ugotovili, da je to 22-letni Josef Hacker iz Nurschau okraj Mies na Sudetskem. Njegova spremljevalka je bila šele 19-letna Marija K. iz Hodeschau okraj Mies. Zakaj sta oba pobegnila in zakaj je Hacker streljal na obmejne organe pa je zaenkrat še ne pojasnjeno, oziroma nemške oblasti tozadevno niso izdale še nobenega obvestila. Na izsleditev Hackerja je bila razpisana nagrada 500 mark.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V ITALIJO

$ 5.90	Lir 100
11.50	" 200
17.00	" 300
28.00	" 500
55.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(TRAVEL BUREAU)
216 W. 18th ST. NEW YORK

CEPLJENJE ZOPER LEGAR

V škocijanski oblasti se je pojavilo nedavno kar pet obolenj na legarju. Bolezen sama je gotovo posledica pogostih poplav Krke, kakor njenih pritokov, predvsem potoka Radulje. Da se nevarna bolezen ne bo preveč razširila in ne bi ljudje zaradi tifusa imeli hudih posledic, je Higienski zavod odredil obvezno cepljenje vseh prebivalcev od 6. do 60. leta starosti. Predvsem bodo cepljeni ljudje onih vasi, ki so najbolj prizadete po poplavi. Dasi je bilo vsem pravočasno objavljeno cepljenje za 6. dec. je bil odziv med ljudmi malenkosten. Razen otrok se je podvrglo cepljenju le še nekaj učiteljstva, dočim so vsi drugi sloji izostali. Ljudje pač ne razumejo važnosti tega cepljenja, ki se vrši brezplačno. Če bi se bolezen pojavila v letnem času, bi bilo gotovo že več žrtev in bi ne pomoglo niti to, da so bili domala vsi od vode poplavljeni vodnjaki razkuženi in očiščeni, kar je izvršila občina z domačo motorno brizgalno.

ŽIVAHNA VINSKA KUPČIJA

Letos je bila izdatana in kakovostno dobra vinska letina. Kljub znatnim količinam je povpraševanje po vinu veliko. Vinogradniki so že prodali vse vino. Zlasti vina boljše vrste so šla hitro v denar. Po dolenjskih cestah se dan za dnem vozijo težko naloženi tovorni avtomobili s polnimi sodi vina za domačo rabo, kakor tudi za izvoz v tujino.

Prvotno so bili vinogradniki v strahu, da bodo težko prodali vino, ker je bilo marsikje še precej stare zaloge, vendar je bil strah neupravičen. Dasi se je izvozilo iz Dolenjske že precej vina, ga je vendar še mnogo na razpolago. So vinske gorice, ki so bile doslej še prav malo obiskane od vinskih trgovcev. Vse pa kaže, da pridejo tudi te na vrsto. Zaradi velikega povpraševanja so se tudi vinu pričele dvigati cene, česar so dolenjski vinogradniki veseli, saj zahteva delo v vinogradih, poleg velikega truda tudi mnogo denarnih izdatkov.

V NAJEM

se odda stanovanje 5 in 4 sob, svetlo, zračno in popolnoma prenovljeno. Najemnina $20. Naslov 100 Montrose Ave., Brooklyn, N. Y. Vprašajte Mr. Anthony Svet-a, 125 Montrose Ave., ali pa telefonirajte Mr. Kennedy, telefon: ESplanade 7-7549. 3x

2108 SLUŠATELJEV NA UNIVERZI

Ta teden se pripravljajo slovesnosti v proslavo 20-letnice ustanovitve ljubljanske univerze. Najvišja znanstvena slovenska ustanova je v 20. letih svojega obstoja doživela tudi velik razvoj glede na število vpisanih slušateljev in slušateljic 2000. Ker je sedaj tudi naknadna inskripcija zaključena, je že določeno točno število vpisanih. Je sicer verjetno, da bo do konca semestra še nekaj novih vpisov, vendar še mnogo. Vsega skupaj je doslej vpisanih v zimskem semestru 2108 slušateljev. Na filozofski fakulteti se je vpisalo 228 slušateljev in 218 slušateljic. Na tej fakulteti bodo slušateljice kmalu prehitele moške. Na juridični fakulteti ki je najmočnejša fakulteta, je vpisanih 545 slušateljev in 120 slušateljic. Tehnična fakulteta ima le nekoliko manj vpisanih kakor jurisdična, namreč 610 in sicer 579 slušateljev in 40 slušateljic. Na medicinski fakulteti je vpisanih 130 slušateljev in 56 slušateljic. Ta fakulteta ima tudi najmanj vpisanih. Na teološki fakulteti pa je vpisanih 191 slušateljev.

Italija išče baze na Črnem morju

BUKAREŠTA, Romunska, 13. januarja. — **Po konferenci med jugoslovanskim kraljevim namestnikom knezom Pavlom in romunskim kraljem Karolom so pričele krožiti vesti, da je Italija prosila Turčijo za dve pomorski bazi ob Črnem morju, da varuje Balkan proti kakemu ruskemu vpadu.**

Ker ste Jugoslavija in Romunska v balkanski zvezi združeni s Turčijo, je prav mogoče, da sta knez Pavle in kralj Karol na svojem sestanku v Vršacu razpravljala med drugim tudi o italijanski prošnji za pomorske baze.

Romunska vlada je uradno naznanila, da sta se kralj Karol in knez Pavle sestala na romunsko-jugoslovanski meji med vasema Vršec in Timisoara.

Diplomatski krogi pravijo, **da Anglija in Francija podpirate Italijo v tem, da dobi od Turčije dovoljenje za dve pomorski bazi ob Črnem morju, ker Rusija ne bi več mogla siliti na Balkan in v Podonavje.**

Peter Zgaga

DVA RAZREDA

Lani je bila uvedena v newyorško "visoko" družbo potomka milijonarske družine — Brenda Frazier.

Čedno in dobro negovano dekle je, ki ima stotine in stotine snubcev, večinoma takih, ki bi na račun njenega denarja radi ugodno živeli.

Vzgojena je bila v povsem drugačnem svetu, čigar dobrot in razkošja navaden smrtnik običajno nima prilike okusiti.

Zdravniki, vzgojiteljice in vzgojitelji so jo vzgajali v razmerah, ki si jih mi niti predstavljati ne moremo.

Sedaj je stara Brenda devetnajst let.

Njena edina življenska naloga je obiskovati plese in zabave, se lepo in razkošno oblačiti, obiskovati nočne klube in razmišljati, kako bi ubila dolgčas, če včasi slučajno ne ve, kaj početi.

Ko bo stara enoidvajset let, bo podedovala težke milijone, toda do enoindvajsetega leta tudi ne more biti brez denarja, kajti zabave, kakšne si zna ona privoščiti, stanejo denar, dosti denarja.

Vsledtega je prosila njena mati pristojno sodišče, naj ji nakaže do nejne polnoletnosti vsako leto $52,000, toraj tisoč dolarjev na teden, češ, da ji je ta denar neobhodno potreben.

Za hrano in stanovanje ji sicer ni treba skrbeti, njene služabnike, plačuje mati iz svojega, toda treba ji je oblek, najbrž tudi cigaret, pijače in raznih drugih malenkosti, ki pa po naših pojmih seveda niso malenkosti.

Zahtevana vsota ji bo seveda nakazana.

Tisoč dolarjev na teden je tisoč dolarjev, in človeku se nehote čudno zdi poročilo, ki ga je nedavno izdala neka družba, da lahko izhaja mlada samska delavka v New Yorku z $8.95 na teden.

Poročilo je skrbno sestavljeno na podlagi temeljitih raziskavanj.

Da, newyorško dekle lahko sijajno živi z $8.95 na teden, pod pogojem, seveda, da ni nikdar bolna, da ne potrebuje zobozdravnika, da nikdar ne gre v kino ali na Coney Island; da nikdar ne naloži v banko niti enega penija, da nikdar ne kupi sladoleda, časopisa ali knjige; da nikdar ne kupi obleke, čevlje in nogavice.

Vzemimo za primer Mary Smith in njen proračun za en teden:

soba z majhno plinovo pečico	$4.50
hrana	3.60
Obleka	0.00
perilo in čiščenje	0.00
carfare	.40
Zdravniki in zobozdravnik	0.00
zabava	0.00
zavarovalnina in prihranki	0.00
razno	.39
Skupaj	$8.95

To je natančen proračun. Kdo pravi, da ni pravilen, kdo si upa trditi, da mlademu samskemu dekletu v New Yorku ni mogoče živeti z $8.95 na teden? Številke pričajo, številke govore! Številkam ni mogoče oporekati.

Ko pridejo nekega dne raziskovalci v njeno stanovanje, se prepričajo, da je Mary svoj proračun znatno znižala.

Na mizi najdejo namreč stroškovnik, koliko je porabila zadnji dan.

Stroškovnik je značilen in je vreden objave.

Hrana	0.00
obleka	0.00
perilo in čiščenje	0.00
zdravnik in zobozdrvnik	0.00
zabava	0.00
zavarovalnina in prihranki	0.00
razno	0.10
Skupaj	$0.10

Mary je bila vedno natančna in zato se ji je pač zdelo potrebno omeniti, za kakšne "raznoterosti" je potrošila deset centov.

Zapisala je, da je kupila z desetimi centi tri jarde vrvi.

Navzlic temu je bila pa Mary zapravljiva. Čemu je vendar potrošila za vrv deset centov?

Skok z Brooklynskega mostu bi je ne veljal niti centa.

Kratka Dnevna Zgodba

A. ČEHOV:

PREISKOVALNI SODNIK

Nekega lepega pomladnega popoldne sta se peljala zdravnik in preiskovalni sodnik na obdukcijo. Preiskovalni sodnik, možakar pet in tridesetih let je zamišljeno gledal na konja in govoril.

— V naravi je zelo mnogo zagonetnega in tennega, v pa tudi v navadnem življenju se pogosto pripeti, da naletiš na pojave, ki se nikakor ne dado pojasniti. Znano mi je nekaj zagonetnih in čudnih smrtnih slučajev, katerih bi mogli raztolmačiti le spiritisti in mistiki.

Na vse to človek s svežo glavo pa bi mogel le skomigniti z rameni, in to bi bilo vse. Poznal sem na primer zelo inteligentno damo, ki si je prerokovala smrt in je umrla prav tisti dan, ki ga je bila napovedala. Rekla je, da bo umrla ta in ta dan in je res umrla.

— Ni dejanja brez vzroka, je odvrnil zdravnik. Če nastopi smrt, pomeni to, da je bil vzrok. Kar se pa tiče prerokovanja, ni v tem nič čudnega. Vse naše dame in ženske imajo dar preroštva in slutnje.

— Imate prav, gospod doktor, je nadaljeval sodnik, — toda dama, ki sem jo omenil, je nekaj posebnega. Po njeni napovedi smrt ni bilo nič dan-kega ali babjega. Mlada dama, zdrava, pametna in brez vsakih pred-odkov. Imela je pametne jasne in poštene oči, obraz odkrit, in inteligenten, za rahlim, prav resnim smehljajem v pogledu in ustnicah. Danskega ali babjega, če ravno želite, je imela le nekaj, bila je lepa. Vitka, graciozna, kakor tale breza, lase čudoviti. Da, in vam ni ostala nepomljiva, dodam še, da je bilo to bitje polno nalezljivega veselja, brezskrbnosti, ki živi samo pri mislecih prostodušnih in veselih ljudeh. Ali je tedaj mogoče govoriti o misticizmu, spiritizmu o daru slutenj ali o čemer koli podobnem? Prav vse to je ona zasmehovala.

Zdravnikove kočija se je ustavila poleg vodnjaka.

Zdravnik in sodnik sta se napila vode, nato sta se pretegnila, nato pa sta čakala, kdaj bo kočijaž končal napajati konja.

— Dobro, zaradi česa je torej umrla? — je vprašal zdravnik, ko je kočija spet drdrala po cesti.

— Njena smrt je bila čudna. Nekega lepega dne pride k njej mož in ji pravi, da bi bilo pomladi dobro prodati staro kočijo in namesto nje kupiti nekaj bolj novega in lahkega, da bi bilo v trojki dobro zamenjati levega konja; kar se tiče Bobčinskega — tako se je imenoval eden izmed konj — in bi ga bilo treba postaviti v trojki za srednjega konja.

Žena ga polsuša in reče.

— Napravi, kakor hočeš, zame je sedaj vseeno. Poleti bom že itak na pokopališču.

Mož je skomignil z rameni, in se nasmehnil.

— Takoj po porodu. Čim porodim, umrem.

— Niti najmanj se ne šalim, — je rekla. — Objavljam ti resno, da kmalu umrem.

— Kako kmalu?

Tem besedam ni mož pripisoval nobenega pomena. Ni veroval v slutnje, pri tem pa je dobro vedel, da imajo ženske v drugem stanu kaprice in da se prepuščajo nračnim mislim. Minul je dan in žena mu je zopet rekla, da bo umrla takoj po porodu in potem je govorila vsak dan o istem. On se je smehljal in jo nazival babo, vedeževalko, obsedenko. Bližnja smrt je postajala fiksna ideja njegove žene. Ko je mož ni hotel več poslušati, je odšla v kuhinjo in tam govorila s pestunjo in kuharico.

— Kratko mi je ostalo živeti. Čim porodim, umrem, — ne bi hotela umreti, — toda vem, takšna je moja usoda.

Pestunja in kuharica sevedа takoj v jok. Drugič zopet, ko je prišla k nji popadja ali pa graščakinja, jih je popeljala v kot in pričela svojo dušo lajšati in vedno o istem, o skorajšnji smrti. Govorila je resno z neprijetnim smehljajem, celo z zlobnim obrazom, ne da bi **poslušala ugovarjanja.** Bila je moderna gizdalinka toda zaradi pričakovanja skorajšnje smrti je pustila vse in je začela hoditi zanikrna. Nič več ni brala, nič se ni smejala in na glas sanjarila. To je bilo še premalo. S teto je šla na pokopališče ter je izbrala prostor za grob. Pet dni pred porodom je napisala oporoko. Vse to se je zgodilo pri najboljšem zdravju, brez najmanjših znakov bolezni ali kakršne koli nevarnosti. Porod je težka stvar, včasih smešno nevarne. Toda pri nji je šlo vse po sreči in ni se bilo ničesar bati. Mož se je končno naveličal vsega tega. Nekoč po kosilu se je razjezil in vprašal.

— Poslušaj, Nataša, kdaj bo konec teh neumnosti?

— To niso neumnosti, govorim resno!

— Neumnisel! Svetujem ti, da prenehaš s temi neumnostmi da te ne bo samo sebe sram.

Prišel je sosed. Mož je pripeljal iz mesta najboljšo babico. Povsod je bil prvi, vendar je šlo vse v redu. Ko je bilo vse končano, je mati zaželela pogledati novorojenčka. Pogledala ga je in rekla:

— Sedaj lahko umrem.

Poslovila se je, zaprla oči in čez pol ure je oddala dušo. Do zadnjega trenutka je bila pri zavesti. Ko so ji namesto vode ponudili mleko, je tiho zašepetala:

— Zakaj mi dajete mleka namesto vode?

— Torej vidite, kakšna zgodba! Kakor je napovedala, tako je umrla.

Preiskovalni sodnik je nekaj časa molčal, in nato dejal:

— Pojasnite mi torej, zakaj je umrla? Častno besedo vam dam, da to ni izmišljeno, to je goda resnica.

Zdravnik je premišljujoč pogledal v nebo.

— Bilo bi jo treba obdukcirati.

— Zakaj?

— Da bi zvedeli vzrok smrti. Od svoje napovedi gotovo ni umrla. Po vsej verjetnosti se je zastrupila.

Sodnik se je bliskoma obrnil z obrazom k zdravniku in z mežikajočimi očmi je vprašal:

— Iz česa sklepate, da se je zastrupila?

— Ne sklepam, ampak predpostavljam. Ali je dobro živela z možem?

— Hm . . . ne povsem. Nesporazum se je pričel kmalu po poroki. Bil je nesrečen stek okoliščin. Pokojnica ga je našla nekoč z damo. Vendar mu je kmalu odpustila.

— In kaj je bilo prej, — nezvestoba moža ali misli o smrti?

Sodnik je pogledal zdravnika, kakor da bi želel uganiti zakaj stavlja takšno vprašanje.

Prosim, prosim, spomnite se!

Preiskovalni sodnik je snel klobuk in si začel treti čelo.

— Da, da! Začela je govoriti o smrti prav kmalu po tem dogodku.

— Eh, vidite! Po vsej verjetnosti se je že tedaj odločila, da se zastrupi, ker pa ni hotela umoriti otroka, je preložila samomor do poroda.

— Dvomim, dvomim! To je nemogoče. Saj je že tedaj odpustila.

— Prekmalu je odpustila. To pomeni, da si je pri tem mislila nekaj slabega. Mlade žene ne oproste kmalu.

Sodnik se je prisiljeno nasmejal in da bi skril svoj preveč očitni nemir, si je pričel prižigati cigareto.

— Dvomim, dvomim, — je nadaljeval. — Meni ne pride v glavo misel o kaki možnosti. Poleg tega tudi ni toliko kriv kakor bi se zdelo. Izneveril se je nekako čudno, ne da bi si tega želel. Nekoč je prišel domov preveč dobre volje. Hotelo se mu je pobožati kogar koli, toda žena je bila v drugem stanu. In ravno tedaj je naletel, vrag jo vzemi, na damo, ki je prišla v goste za kake tri dni. Bila je pusta, neumna in grda. Tega sploh ni mogoče šteti za nezvestobo. Žena sama je tako gledala na to stvar in je kmalu odpustila. Potem ni bilo več razgovora o tem.

— Ljudje ne umirajo brez vzroka — je rekel zdravnik.

— To je res, vendar ne morem dopustiti, da se je zastrupila. Toda čudno je, da mi še ni prišla v glavo misel o možnosti take smrti. Nihče ne bi mogel misliti na to. Vsi so bili začudeni, da se je njeno prerokovanje izpolnilo. Ampak misel o možnosti takšne smrti je bila daleč. Ni mogoče, da bi se bila zastrupila. Ne.

Sodnik se je zamislil. Mislil o čudno umrli ženi ga niso zapustile tudi, ko je bila obdukcija. Ko je pisal zapisnik, kakor mu je narekoval zdravnik, je mračno premikal obrvi in si trl svoje čelo.

— Ali so na svetu strupi, ki povzročajo smrt v teku četrt ure, počasi in brez vsakih bolečin? — je vprašal zdravnika, ko je ta odpiral lobanjo.

— Seveda! Na primer morfij!

— Hm, čudno. Spominjam se, da je nekaj takega imela pri sebi. Toda dvomim.

Ko sta se vračala domov, je bil sodnik videti utrujen, nervozen in grizel brke in nerad govoril.

— Pojdiva malo peš! — je naprosil zdravnika.

Ko sta napravila kakih sto korakov, je zdravnik opazil, da je sodnik popolnoma opešal, kakor da bi plezal na visoko goro. Ustavil se je, pogledal zdravnika, in s čudnimi kakor pijanimi očmi dejal:

— Bože moj, če so vaše predpostavke pravične, potem je to kruto, nečloveško. Zastrupila je sebe, da bi s tem kaznovala drugega. Ali je res greh tako velik? Oh, moj Bog, in zakaj ste mi vcepili to prekleto misel?

— Pripovedoval sem o svoji ženi, in sebi. Moj Bog! kriv sem, razžalil sem jo, toda ali je mogoče, da je umreti laže, kakor odpustiti. Zares prav babja logika. Sedaj se spomnim, sedaj mi je vse jasno!

Sonce se bo pomladilo

Čudovito je, da žari naše sonce navzlic svoji starosti — saj ga cenijo na 70 milijonov let — še vedno tako, kakor v pradavnih časih. Od svojega začetka oddaja vsak dan nepojmljivo velike množine toplote, ne da bi njegova žarilna sposobnost zavoljo tega vidno nazadovala. Po naziranju švedskega astrofizika dr. Zeipela iz Upsala je to mogoče zavoljo tega, ker je pred mnogimi milijoni let doživelo preosnovo, ki je njegovo popuščajočo silo znova podžgala.

Zeipelova teorija se naslanja na znanstveno izkustvo, da doživljajo vse vroče zvezde s preosnovo energije v svoji notranjosti pondajevalni proces, pri čemer dosežejo neko stanje, ko pričnejo prvine v njih razpokati z največjo silo. Pri teh izbruhih energije nastanejo nove vmesne stopnje radioaktivnih prvin pogostoma v večji meri nego pred izbruhom.

Tudi pri našem soncu, ki spada med vroče zvezde — temperaturo v njegovem središču cenijo na kakšnih 30 milijonov stopinj — mora biti nekaj podobnega. Neizčrpen vir sile o-taja z energijami, ki se spraščajo pri razpadanju atomov. Radioaktivni elementi, ki jih poznamo na zemlji pa bi seveda ne zadostovali za nadomeščanje žarilnih izgub. Sonce, ki bi bilo iz čistega radia, bi izžarevalo sicer znatno več energije, a živelo bi le kratek čas, kajti rajši izgubi kakor znano, v 1500 letih polovico svoje energije. Sonce iz radia bi obstajalo tedaj le nekoliko tisoč let. Nasprotno bi moglo sonce iz urana obstati dovolj dolgo a izžarevalo bi komaj polovico toliko energije kakor pravo sonce. Izžarevanje našega sonca pa je tako mogočno, da bi vzlic ogromni razdalji 100 milijonov kilometrov v nekoliko trenutkih poginilo vse življenje na zemlji, če bi te ne obdajal zaščitni plašč.

Od kod jemlje sonce torej te velikanske količine energije? V njegovi masi morajo biti po vsej priliki še težje prvine, nego so tiste, ki jih poznamo na zemlji kot najtežje. To so prvine, ki se zavoljo svoje visoke atomske teže osredotočujejo v sončnem jedru, medtem ko nam sončni spektrum izdaja samo lažje razpadne proizvode sončne površine. Naša zemlja izvira iz zunanje plasti sonca, zato tistih težjih prvin ne vsebuje.

Po Zeipelovi podmeni atomski razpad teh hipotetskih prvin ni stvar, ki bi potekala enakomerno, temveč na neki stopnji doseže tečko, ko se preobrne in tedaj izzove sproščena energija pondajevalni proces.

Po mnenju dr. Zeipela je sonce zadnjo takšno spremembo imelo pred kakšnimi 350 milijoni let in ni izključeno, da se bo ponovila. Sonce je začelo oddajati več svetlobe in toplote, zemlja se je zaradi tega razvela k novemu življenju. V živalskem in rastlinskem svetu se je pojavila bohotna rast in množitev, kajti pomlajeno sonce je ustvarilo ugodne življenjske pogoje. Mogočni skladi črnega premoga so znaki tiste dobe.

Zeipelova teorija bi bila verjetna zavoljo tega, ker so na nebu že pogostoma opazovali pojav "novih zvezd". To velja na primer za novo zvezdo v Kasiopeji, ki je bila začasno svetlejša, od najsvetlejše stalnice Sirila, in to je bilo videti celo podnevi. Dalje je omeniti novo zvezdo v Perzeju, ki je ob svoji žažaritvi leta 1901 zbudila veliko pozornost in je v najkrajšem času dosegla svetlost zvezde prvega reda, nakar se je zavila v mogočno megleno maso.

Vsako leto odkrijejo povprečno deset takih zvezd, ki zažarijo z novim bleskom in tako lahko domnevamo, da gre za splošen pojav v zgodovini zvezd za pomladitev, ki je določena vsaki zvezdi v teku milijona let. Kar se tiče našega sonca, je vsekako zanimivo, da se je njegova žarilna sila v zadnjih desetletjih povečala.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALIJE, KI SMO JIH PREJELI iz LJUBLJANE

Emil Adamič—16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor ..... .50
ŠEST NARODNIH PESMI za moški zbor ..... .50
ŠEST NARODNIH PESMI za mešani zbor ..... .50

Zorko Prelovec—15 SAMOSPEVOV za glas s klavirjem 1.25
ŠEST PESMI ZA GLAS IN KLAVIR ..... 1.—
ALBUM SLOVENSKIH NARODNIH PESMI za glas in klavir 1.—

Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV ..... .65

Ferdo Juvanec—IZ MLADIH LET, moški zbori ..... .65

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) ..... .50

Moški zbori

OSKAR DEV:
Barčica; Oj, moj šocel je šov; Kam mi, fantje, drev v vas pojdemo ..... .20

OSKAR DEV:
Srečno, ljubca moja; Ko ptička na tuje gre; Soči; Moj očka 'ma konjička dva; Dobiv sem pisemce; Slovo; Je vplihnila luč .40

EMIL ADAMIČ:
Modra devojka (belokranjska... .20
Vso noč pri potoci ..... .20
Jurjeva ..... .25
Hodi Micka domo; Kaj drugega kočem; Zdravica ..... .20

VASILIJ MIRK in A. GROBMING:
Vetrič; Pa gradini ..... .30

FERDO JUVANEC:
Zjutraj ..... .20
Slovanska ..... .20

PETER JEREB: Pelin roža; VASILIJ MIRK: Podoknica ..... .20

ZORKO PRELOVEC:
Ko so fantje proti vasi šli..... .20
Le enkrat še ..... .20
Slava delu ..... .20

HR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ples ..... .35

NOTE ZA KLAVIR ALI HARMONIKO

1. SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA ..... .35
2. PO JEZERU KOLO ..... .35
3. BARČICA MLADI KAPETANE ..... .35
4. OHIO VALLEY SYLVIA POLKA ..... .35
5. TAM NA VRTNI GREDI MARIBOR WALTZ ..... .35

SPAVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ ..... .35c
DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ 35c
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (mazurka) 35c
DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLAJ ..... .35
SPAVAJ, MILKA MOJA SIROTEK ..... .35

IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

Ameriška slovenska lira, (Holmar) .50
Orlovske himne (Vodopivec) ..... .50
Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamič) .75
Trije mešani zbori (Glasbena Matica) ..... .30
V pepelnični noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Sattner) .... .50
Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) ..... .60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo ..... .20
Naši hitmi, dvoglasno ..... .25
Gorski odmevi, (Laharnar), II. zvezek, moški zbori ..... .30

ZA TAMBURICE:
NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk ..... .75
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor (Bajuk) ..... .75
Bom šel na planince, (Bajuk), podpuri ..... .50

ZA CITRE:
Poduk za citre. — 4 zvezki — (Koželjski) ..... 2.—

ZA KLAVIR:
Buri pridejo. — Koračnica — ..... .20
Josip Pavčič: NAROD POJE (za mlade pianiste)
84 slovenskih narodnih pesmi za klavir in z besedilom $1.35

NAJNOVEJŠA POŠILJATEV SLOVENSKIH PESMI

PESMARICA GLASBENE MATICE 103 moški zbori, uredil A. Čerin $1.85
Slovenske narodne pesmi, Janko Žirovnik
1. zvezek, 123 pesmi za moški ali ženski zbor 1.25
II. zvezek, 77 pesmi za moški in mešani zbor 1.25
100 narodnih pesmi za moški in mešani zbor, Emil Adamič ....1.—
FANTJE NA VASI, 18 narodnih za moški zbor, Ciril Pregelj.. .50

Naročilo pošljite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

DARILNE POŠILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar. — — — $ 2.40
200 Dinar. — — — $ 4.60
300 Dinar. — — — $ 6.70
500 Dinar. — — — $10.50
1000 Dinar. — — — $20.50
2000 Dinar. — — — $41.00

ZARADI RAZMER V EVROPI so bile naše zveze za denarne pošiljatve v Jugoslavijo začasno prekinjene. Sedaj pa smo dobili novo zvezo, po kateri je mogoče našim rojakom vztrečl in denar varno poslljati. Vendar je bila nam povikana cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnogo višje.

Opozarjamo tudi, da se sem in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasniti.

ZA NUJNO POŠILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA $1.— ZA VSAKO POŠILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: POTNIŠKI ODDELEK ::
216 West 18th Street, New York

KONEC NEMŠKE OKLOPNICE

Ko je kapitan H. Langsdorff razstrelil oklopnico "Admiral Spee", je pričela goreti od enega konca do drugega. Slika nam kaže, kako razpada ponosna bojna ladja.

prete s STAVKO

Filipinski socijalisti

MANILA, Filipini, 11. jan. — V tajni seji so sklenili voditelji socijalističnih strokovnih organizacij napovedati jutri generalni štrajk, če Pampagna Sugar Developement Company ne bo vpoštevala določb premirja, sklenjenega med družbo in njenimi 5000 delavci.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Vaški Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

31

Njena roka je bila mrzla ko led.

"Zeblo te je, kaj ne? Čutim, da te je zeblo."

Toda njena lica so gorela. Pogled je dvignila k njemu in rekla polglasno:

"Bog ti povrni!"

"Cenam?"

"Ker si Petru tako dober."

"Saj je vendar dober človek. Toda mudi se mi."

Roman je odhitel v hišo, Beta je obsedela na klopi. Gledala je v modro nebo. Solnčni žarki so obsevali njen obraz.

Po cesti so začeli prihajati prvi ljudje. Opazivši Limaričino hčer pred Valdhorerjevo hišo, šepetanja ni bilo ne konca ne kraja. Toda Beta tega ni opazila, slišala je pa korake v veži.

Bil je Roman.

"Elizabeta, moraš priti. Nenehoma vprašuje po tebi. Le obvezan je tudi že ter pokrit."

Prijel jo je za roko. Pot do Petrove kamre je vodila po stopnicah in hodnikih.

"Veš, zdravnik mu je prepovedal govoriti. Pa ga noče ubogati in le po tebi vprašuje. Rad te ima, veš. No, že ve, zakaj. Čakaj, tukaj so tri stopnice. — Kako trepečeš. — Kmalu bova tam."

Na koncu temnega hodnika so bila odprta vrata Petrove kamre.

"Samo sreča," je bilo slišati Limarico, "da ste prinesli vse stvari s seboj."

"Ko so mi povedali, da so se tepli," je odvrnil nizek krohotajoč se glas, "sem takoj pobral vse, kar je za tak slučaj potrebno. Par lukenj v glavi, zdrav sunek z nožem, iztisnjeno oko, na to mora biti zdravnik vedno pripravljen."

V kamri je dišalo po karbolu in bilo je precej temno, kajti zdravnik je zakrival edino okno s svojim širokim hrbtom. Bil je še mlad mož, okroglega, dobrodušnega obraza in nemirno švigajočih ostrih oči.

Limarica je stala ob vznožju velike, iz surovih desk zbite postelje. Peter je bil pokrit z debelo rašasto plahto in imel na čelu moker obkladek, kar je še povečalo njegovo ogromno glavo. Sveža srajca, v katero so ga bili oblekli, je bila na prsih odpeta, da je bilo videti debelo obvezo, ki je obdajala kakor obroč njegovo ogromno telo.

Ko je vstopila Beta, je zdravnik vzkliknil:

"Presneto, to pa je čedno dekle. In zdravo dekle, zdravo." Zakrohotal se je. "Mene ji še ni bilo treba." Sklonil se je preko postelje, pogladil bolnika po laseh, rekoč: "Da, Peterček, zdaj pa vem, čemu si jo klical."

Romanu se je zdelo potrebno pojasniti zdravniku:

"Veste, ta dva sta kakor brat in sestra."

"Takooo! No, seveda brat in sestra je tudi nekaj lepega. Toda dolgo ne drži, če ni prirojeno. No, dekle, stopi sem in si oglej svojega ranjenega bratca."

Beta stopi k postelji.

"Elizabeta," hoče reči Peter, toda glas mu ne gre iz grla. Zakašljati mora in rdeče pene se mu pojavijo na ustnicah.

Preplašena se skloni Beta:

"Ne govori, Peterček, to bi ti škodilo, da veš."

Vzame belo ruto iz omare in mu obriše usta. Peter leži mirno. Njegove modre oči se blešče, kakor oči zdravega človeka.

"Ta pa ima ročico," pravi zdravnik. "Niti jaz bi se ne branil take bolničarke. Če mu bo kdo, bo ta pomagala Petru."

Beta se vzravna.

"Toliko dobrega nama je storil. Noč in dan bi bila pri njem. Prav rada."

"Sveta nebesa," se zakrohoče zdravnik. "Že dvajset let nisem srečal hvaležnega človeka, zdaj ga pa vidim v tako lepi podobi pred seboj. Dekla, sprejeta si za bolničarko. Boljšega zdravila bi Petru ne mogel zapisati."

Beta v zadregi pogleda Romana.

"Imaš prav," pravi Limarica. "Valdhofer bi moral odločiti, kaj in kako."

"Oče, seveda, ja . . ." se izgovarja Roman. "Od njega je vse odvisno. Ne vem, kako bo on odločil. Toda Peter potrebuje nege. Posli imajo dela čez glavo. Zdi se mi, da bo oče vesel, da bo Beta hotela. Meni je pa prav zaradi Petra. Saj boš ostala Beta, kaj ne?"

Tedaj so se pa vsi navzoči začudeno spogledali, kajti zgodilo se je nekaj neobičajnega. Peter se je nasmehnil. Človek, ki mu visi življenje na niti, se smehlja.

"Tako, tako," se je smejal zdravnik, "zopet se je prižgala lučka v njem. Ej, ta ima še daleč do smrti. In kako tudi ne? Kar vesel bodi, Peter, in zadovoljen. No, saj boš lahko. Ves dan boš gledal ta ljubek obraz, ni vrag, da bi te ne odleglo. Jutri bom zopet prišel."

Odprl je okno, da je prišlo nekaj svežega zraka v kamro, vzel torbico z omare in odšel z mladim Valdhoferjem.

Limarica se je razgledovala po stenah in rekla Beti:

"Le poglej, vsepovsod same igrače, ki jih je kupil od nas. Saj pravim, dober človek."

Skozi odprto okno so prihajali glasovi. Posli so se vrnili od večernice in poslom so se drugi pridružili. Razpravljali so o Limaričini hiši, ki je bila drugemu ponudena.

Mati in hči sta se spogledali. Najbrž je tudi Peter nekaj slišal ker se je hotel vzravnati in rekel s težavo:

"Ne boj se, mamica, moja ponudba . . ."

Ni mogel več. Omahnil je nazaj na blazino in kri mu je zalila ustnice.

Beta je bila koj pri njem, Limarica pa je vzkliknila:

"Za božjo volje, Peterček,. Nikar ne govori. To ti bo škodovalo. Zaradi mene naj vzamejo hišo in vse, samo da ti ostaneš. Bajt je dosti na svetu. Peter pa samo eden."

Jezno je planila kvišku.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

ŠE ENA SLIKA O NAVALU NA TIMES SQUARE OB NOVEM LETU

Prizor na Times Square v New Yorku, kjer se je nad miljon ljudi poslovilo od Starega leta in pričakovalo Novo leto.

RDEČI NOSOVI POZIMI

Med številne pojave, ki so z zdravniškega stališča med zdravjem in boleznijo, ki predstavljajo pogostoma samo lepotno pogreško, a bi zahtevali skoraj vedno intenzivnega obravnavanja, spada tudi rdeči nos. Ta se pojavlja pogostoma v zvezi s hladnimi rokami in nogami. Skoraj vedno ga je smatrati za znak motenj v oskrbi s krvjo. Posebno deklice in ženske sploh trpijo zavoljo njega. Rdeči nos se kakor hladne roke in noge pojavlja zlasti v jesenskem in zimskem času, pogostoma so njegove žrtve poskušale že vse mogoče, da bi se ga rešile, pa ni bilo uspeha. Uporabljale so pač večinoma samo pripomočke zoper simptome, globljih vzrokov, ki motijo redni dotok krvi, se niso lotile.

Pomoč je v vsakodnevnih izmeničnih toplih in mrzlih kopelih rok in nog pre dspanjem, nato drgnjenje rok in nog s frotirko. Zelo priporočljivo je tudi obilno gibanje na prostem. Motnje v krvnem obtoku se bodo potem kmalu odstranile in izginil bo tudi rdeči nos, ne da bi ga bilo treba sploh posebe obravnavati. Če je pojav prav hud, tedaj si lahko nos zvečer lahko še toplo odrgnemo in namažemo s cinkovim mazilom, toda samo ta obravnava brez zgoraj navedene obravnave krvnega obtoka sploh ne bo zalegla.

NAROČITE SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA 1940. — 160 STRANI ZANIMIVOSTI. STANE VAS SAMO 50 CENTOV. — V Združenih državah lahko pošljete znamke po 2 oz. po 3 cente.

LOV NA SRNJAKE
V PENNSYLVANIJSKIH ŠUMAH

Spisal A. A. Bomback, Barberton, O.

(Nadaljevanje.)

Pa vprašam nekega lovca o njegovxi današnji morebitni sreči. Pa me nekoliko pogleda in pravi:

— Kaj nisi ti Bombač iz Barbertona?

Jaz mu rečem, si-li tuldi ti slovenski lovec. In mi na to reče:

— Jaz sem Toni Obreza iz Johnstowna. Sicer so tukaj vsi naši slovenski lovci. Zares čudno snidenje toliko rojakov v pennsylvanski šumi.

Bili so rojaki iz Bessemerja, Pittsburghu, Johnstownu, in drugih naselbin.

Tukaj smo se sešli na bojnem pozorišču. Nekaj rogačev je viselo na drevju ob tem sredotočju, nekaj jih je bilo že na avtomobilih, ali transportih, nekaj so jih pa še prinašali iz dolin ali pa iz hribovja. In to je najtežavnejše delo spraviti težkega rogača do transporta, posebno, ako ga pobiješ kake tri milje ali še več oddaljeno od avtomobilov.

Ob raznih pogovorih in spoznanjih se je že dodobrega stemnilo. Pa se vkrcamo vsaka četa na svoj transport (jaz jem jih naštel nekako petnajst) in hajdi proti slovenski naselbini James City.

Ko smo dospeli domov, ter se dobro okrepščali z raznovrstnimi pripomočki, je prišlo povelje od vrhovne komande, da smo za danes prosti.

Takoj smo se podali, ena kompanija k drugi, da malo povasujemo. Kolikor smo mogli konštatirati, je imela prva stotnija pod vodstvom stotnika Škrla najboljši uspeh prvi dan bitke. Kar štirje sovražniki so viseli zunaj ob hišni steni. Enega teh je podrl stari "dinar" Čemerljak iz Cleve landa, poleg njega sta bila ponosna tudi Charley in Toni Petrovič (doma iz Kožleka pri Rakeku) vsak po enega. Koliko so jih pa-lale stotnije pod vodstvom Mr. Debevca in Žnidaršiča na onj svet pa nisem mogel ugotovoviti, ker sem bil že precej "sposoben" za v počitek.

Drugi dan jo zopet odrinemo že ob šesti uri zjutraj. Ker nam naš komandant ni dal nikakega "befela" prejšnji večer (saj bi ga niti ne razumeli) nam je današnji pohod in cilj pojasnil, kar na našem brzo vozečem transportu, namreč, da pričnemo bitko tam, kjer smo jo včeraj končali.

Kljub temu, da smo bili precej zgodnji, so bile že prva, druga in tretja stotnija že pripravljene za odkorakanje iz prostora, do koder je sploh mogel priti njihov transport. Njihovi voditelji so še nekoliko z roko zamahnili (pri napadanju ni več glasne komande, temveč le mali migljaji z roko) in zašnemol je po listju, ter v par trenutkih so se izgubile temne mase lovcev vsaka v svojo smer in nastala je zopet tišina.

Naš četovodja Spetič nas postavi v razpadalno črto. Korporala Novaka pooblasti za komando levega krila, nekako ob robu hriba. Nas rekrute je postavil v sredino, sam je pa prevzel komando desnega krila. Potem nam še nekako potihoma naroči, da se vstavimo, ko pridemo do druge in ne prve steze, ter da tam dobimo nadaljnje povelje. Nato nam pa da signal, in se takoj zazidemo v jutranjo in megleno temo, vsaki oddelek v svoji smeri.

Nekaj trenutkov pa je bila zopet tišina. Niti šumenje suhega listja ni bilo več slišati ne od levega niti od desnega krila. Obrnem moj pohod nekoliko na desno. Nikar v bližini. Pa se zopet podam na levo, da bi mogoče opazil nje čete levegra krila. Nič, nikogar ni v bližini. Pa se domislim, naše stroge komande, da se snidemo pri "drugi" stezi. Za vraga — si mislim — kje neki je ona druga steza? Pa nekoliko pospešim korake, da bi bil jaz na stezi preje, nego naš strogi komandant ter da tam počakam ostalo stotnijo. Tako jo režem nekako pol ure — nikaka steza — eno uro — pa še nobene poti. Dve uri, pa še nisem opazil nikake steze. Zdelo se mi je, da sem nekako predaleč v sovražnem teritoriju, ter da me sovražnik še lahko vjame, in tako škoduje ne vplivu našega komandanta, vendar se mbil odločen da pridem vsaj tja, kjer smo včeraj napadali. Ura je že deset zjutraj. Še nobene steze in niti sovražnika. Menda me je sovražnik čul, ker sedaj sem že precej glasno dihal.

(Nadaljevanje v ponedeljek.)

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane — $1.

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA" : : 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5 KNJIG $1 za

2. Belgrajski Biser (Vitoj Jelenc
6 Burska Vojska
7. Cvetke (H. Majar
9. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
10. Devica Orleanska
11. Dve sliki (Ksaver Meško
12. Duhovni boj (Lovrenc Sazpoli
14. Fra Diavolo
15. Fran Baron Trenk (Gjuro Pandurić)
19. Korejska Brata, črtica iz misijonov v Koreji (Josef Spillman
21. Mesija (Dr. Jeglič
22. Mladim Srcem, povesti za mladino (Ksavor Meško
24. Maron, krščanski deček z Libanona
28. Ob 50-Letnici dr. Janeza Ev. Krekа
29. Pariški Zlatar
30. Patria, Povest iz irske junaške dobe (H. Federer
31. Paberki iz Roža (Ivan Albreht
32. Popotniki, novele in črtice (Milan Pugelj)
33. Požigalec
34. Pravljice (H. Majar
35. Pravljice in pripovedke za mladino (S. Košutnik
36. Povesti in Slike (Ksaver Meško
37. Ptice Selivke (Tagore
38. Praški Judek (Josip Volc
40. Praprečanove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
43. Preganjanje Indijanskih misijonarjev (Josef Spillma
44. Rdeča in bela vrtnica (Anton Hanonde
45. Revolucija na Portugalskem
46. Sisto s Sesto (H. Federe
48. Spisi Krištofa Šmida
49. Študent naj bo (S. Finžgar
51. Suneški Invalid (S. Košutnik
52. Sveta Notburga
53. Tri Indijanske povest (Josef Spillman)
56. Volk Spokornik in druge pove za mladino (Ksaver Meško
57. Vojnimir ali Poganstvo in k (Josip Ogrinec
60. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
61. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinšek
63. Zlatokopi (Josef Spillma

(Vezava nekaterih knjig je od lanja nekoliko izkažena.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek knjigo.

POZOR!

Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, naveti pri naročilu več knjig, Vam moremo postreči.

KNJIGARNA Glas Naroda
216 WEST 18th STREET NEW YORK